

Lazăr Popescu s-a născut la 25 decembrie 1957, la Slivilești, Gorj. Originar din comuna Drăgotești, același județ. Absolvent al Liceului Teoretic „Tudor Vladimirescu” din Târgu Jiu (1976) și al Universității din Timișoara, Facultatea de Filologie, secția franceză-română (1981). Doctorat în Litere la Universitatea de Vest din Timișoara, cu o teză despre tema banalului la Flaubert și Gogol (2002). Conferențiar universitar la Universitatea Titu Maiorescu din București. Membru al USR.

Cărți publicate: *Alte secunde, alte ipoteze* (poezii, 1996); *Amurgul traversat* (poezii, 1999); *Concretizări în irealitatea mediată* (eseuri critice, 2002); *Banalul în cinci disertații* (studii literare, 2003); *Două lecturi arheologice* (eseuri critice, 2004); *Aureola umbrei* (poezii, 2005); *Interogații și revizuirii* (eseuri critice, 2005); *Omul care trece podul* (poezii, 2006); *Trei exerciții critice* (2007); *Cinci voci ale optzecismului* (eseuri critice, 2008); *Fachirul de scai* (poezii, 2009); *Șansa și restul* (jurnal-eseu, 2009); *Între Efes și Nazaret* (eseuri critice, 2010); *Eșecul cartofilor cruzi*, volumul I: *Falsul paradis* (roman, 2010); *Scribul și contesa* (poezii, 2011); *Eșecul cartofilor cruzi*, volumul II: *Cravata roșie* (roman, 2012); *Agitație în pentagon* (teatru, 2012); *Apocalipsa după Alexianu* (proză scurtă, 2013); *Eșecul cartofilor cruzi*, volumul III: *Renumele trandafirului* (roman, 2013); *Cosmos în silabe* (poezii 2013); *Cărțile destrămării. Introducere în apocalipsele literare. Aezii și absurdii* (studii literare, 2014); *Amarul vector* (poezii, 2016); *Două portrete lirice: Mircea Petean, Nicolae Tzone* (eseuri critice, 2016); *Mircea Petean sau știința poeziei* (eseu critic, 2017); *Kilometrul zero al iubirii* (poezii, 2017); *Povestiri din Dealul cu Ulmi* (proză scurtă, 2019); *Anotimpuri repezi* (poezii, 2020); *Șansa și diferența* (jurnal-eseu, 2021); *Cărțile destrămării. Introducere în apocalipsele literare. Evaluatorul și povestașii*, în colab. cu lector doctor Iohana Holt (studii literare, 2021).

A tradus din Jean Libis, *Un viitor luminos. Eseu despre mitologia marxistă* (2013).

A publicat (și s-a scris despre cărțile sale) în majoritatea revistelor Uniunii Scriitorilor din România, în reviste universitare și în alte reviste de cultură din România și din străinătate. E autor a 120 de articole de specialitate.

A obținut numeroase premii literare pentru poezie, roman și critică literară. Două premii ale Filialei Craiova a Uniunii Scriitorilor din România.

Lazăr Popescu

REVOLTĂ ÎN LUNCA

LIMES
2024

Motto:

„Oh! Dacă spiritul spiritelor ar sălăşlui în voi şi aţi renunţa
la năzuinţa smintită de a modela *istoria* şi *umanitatea*
în sensul dorit de voi.”

(Novalis, *Creştinătatea sau Europa*)

„Acela care doreşte să fie om trebuie să fie nonconformist.”
(Ralph Waldo Emerson)

„Principiul, scopul filosofiei, al umanismului, este să ascundă
omorul fondator.

A fi creştin înseamnă să-l dezvălui.”

(René Girard, *Când vor începe aceste lucruri*)

1

– Şi așa, zici că ar mai fi ceva televizoare de reparat? se
adresă Panache Alexianu lui Marcel Barbu care golise un păhărel
de vin, neuitând între timp să laude gustul acestuia.

– Mai sunt, răspuse Marcel, și mai sunt, mi se pare mie, și
vreo câteva aparate de radio. Dar lasă că ne descurcăm noi,
Pănică... Uite acum trecură pe aici și Radu cu Matei, da' știi că
merg mai întâi până la Dorel, la profesoru' de fizică, aci lângă
mine, știi că-m'pai că Radu îi ceva rudă cu el, sunt ceva veri de-al
doilea din câte știu eu...

– I-așteptăm atunci să treacă și pe aici, suntem acasă
pentru toată lumea și cu atât mai mult pentru prietenii. Și pentru
niște băieți culți ca ei...

– Băieți subțiri, reluă și Marcel Barbu, Radu m-a dus de
câteva ori să citesc niște poezii de-ale mele la cenaclu, la Târgu
Jiu și știi că la unii le-au plăcut, da au fost și vreo doi care au spus
că... hmmm... sunt cam haotice, că scriu o poezie haotică...

– Mă vai' că au dreptate, uuh, Barbule, mă vai' că au
dreptate ăia cu *haotica*, răspuse Alexianu vizibil pus pe ironie,
pe șotii, foarte înclinat spre a-l înțepa pe cel pe care tot el îl
poreclise Mujahedinul.

LIBRIS WE KNOW

Marcel nu se supără, totuși. Se gândi că fiecare are dreptul la o opinie și apoi el își dăduse prea bine seama că Alexianu nu era nicidecum critic literar, altfel spus nu avea tangențe cu literatura. Nu. Altele erau pasiunile lui dintre care una se desfășura în voie, nestingherită, chiar și acum... În aceste clipe... Electronica și apicultura. Televizoarele și radiourile satului. Satului Raci. Din comuna Negomir. Județul Gorj. Țara numită România. Nefericită, frumoasă și tristă. Un loc de pe planetă. Din Sistemul Solar și galaxie. Pe pat și pe cele două mese, în cameră erau două mese, se puteau zări vreo două televizoare, iar cu câteva minute mai înainte vreo trei vecini mai aduseseră și niște aparate de radio. Oricum... Oricum, aveau de lucru. Panache și Marcel. Panache Alexianu și Marcel Barbu.

– Știi, Pănică, zisese Marcel, Radu și Matei au dormit az' noapte la Dorel, la profesor. Sunt ceva rude, de altfel. Veri de-al doilea. Și Radu e medic, e doctor, dar, din ce-am înțeles asară di la el, îi în concediu, omu'... Și Matei la fel, numai că Matei îi inginer, îi de loc din Deva, acolo și lucrează dar a lucrat într-o vreme și pe aici și știi are și ceva cunoștințe, da-m' pai și rude în Dealu' cu Ulmi...

– Aha, răspunse Alexianu care începuse deja să repare un televizor, ia uită-te, Barbule, benoclează-te un pic pi la poartă, poate-i vez' că vin cu mașina...

– Acuș, Pănică, da' Matei conduce, Radu n-are carnet. Doctoru'. Așa. Îi medic în Timișoara...

– Frumos oraș, Barbule...

– Mie-m' spui, Pănică? Am fost și io de vreo două ori. M-a dus un pretenar și pi la o revistă în redacție... Ei, hai că mă duc!

leși. leși dar se și întoarse repede și-i spuse lui Alexianu:

– Vin! Vin pretenarii noștri. Au stârnit și vreo doi câini cu zgomotul mașinii. Care-i tot latră... Câinii lui Băgel...

Radu Oprea și Matei Pantea erau doi bărbați chipeși și eleganți la ora aceea. Și tineri. Matei avea vreo douăzeci și cinci de ani, iar Radu douăzeci și șapte. Erau stagiari amândoi, cumva spre sfârșitul stagiului. Însă abia la început de carieră... De Alexianu se apropiaseră pentru că le plăcea omul, părea un original. De Marcel Barbu la fel, dar cumva prin intermediul profesorului de fizică, Dorel Ghițescu, acestuia fiindu-i simpatic Marcel care, la ora aceea, era profesor suplinitor de educație fizică la școala din sat. Radu era brunet cu ochi albaștri, metalici și pătrunzători, Matei șaten cu ochii negri adânci...

Intrară în curte și atât Alexianu cât și Barbu ieșiră în tinda casei să-i întâmpine.

– Suntem acasă, poftiți, zicea vesel Panache.

– Poftiți domnilor și prietenilor, completa și Marcel. Vă servim cu un vin.

– Mulțumim, zise Matei Pantea, dar vinul va fi doar pentru Radu, doar el îl va gusta și degusta, eu conduc și mai avem un drum de făcut...

– Da, completă Radu Oprea, avem un prieten, profesor în orașelul Lunca, și i-am promis că trecem pe la el. E aproape în drumul nostru, deși nu chiar... Căci nu mergem la Drobeta Turnu

Severin, ci la Băile Herculane. Ne facem acolo, vrem să ne facem acolo vreo săptămână de concediu...

– Păi, așa singuri? pufni Panache. Nicio fătuță mândruță drăguță?

– Eh, dădu Radu din mână, ne descurcăm noi, nea Pănică, și la capitolul respectiv...

Alexianu avu un răs scurt în timp ce se întoarse puțin spre Radu Oprea:

– He, he, mă bucur pentru amândoi, că Barbu al meu, uuuu, Barbule, făcu el, Barbu al meu nu prea se descurcă... Așa-i! Că de cân' zăce că-i certat cu Măria, cu fata lu' Deatcu, stă cam mult pe gânduri și privește-n fundu' paharului...

– Păi, dacă ai vinu' bun, Pănică, se apără Marcel Barbu, că vorba aia, bun îi vinu' ghiurghiuliu, cum zăce cântecu', așa, că ți-am tot spus că ăsta-i vin *de mai adă*...

– Stăi că mai aduc, râse Alexianu și plecă să mai umplă o cană de vin din beci.

– Și ce mai e nou, domn Matei? i se adresă Marcel Barbu lui Matei Pantea.

Tânărul inginer păru că oftează ușor, abia auzit, apoi rosti parcă așa cu o voce răgușită și străină:

– Ce să fie, domn Marcelino? Mare lucru nu-i... Mai mult amestecate... Și nu doar. Una e cam nasoală... Cam nasoală și cred că se va răsfrânge asupra întregii zone...

Marcel Barbu deveni brusc foarte atent. În acel moment Alexianu intra pe ușă cu cana de vin, cu carafa de vin, de fapt,

plină. Prinse și el ultimele propoziții ale tânărului inginer, așa, din zbor și zise:

– Nasoale, zici? Dar de fapt care-i șpilul' până la urmă?

– Șpilul e că, din câte am auzit și eu și Radu, *ăsta* are de gând să dea un decret nasol...

– *Ăsta*, adică nea *Nicu Piticu*? întrebă Alexianu.

– Da, *ăsta*, nea *Nicu Foficu*, răspunse, în locul lui Matei, Radu Oprea.

– Ozăcă-l mănâncă-n cur și trebuie să să scarpine un pic, răbufni Marcel Barbu. Știț' cântecu' cu Bălălău? E de actualitate, reluă el.

– Nu, nu-l știm, răspunse Matei Pantea, chiar nu-l știm. Ni-l spui?

– Cum să nu, răspunse Alexianu în locul lui Marcel. Zăce cam așa: *Bălălău din Scornicești, președinte-n București*... Că știț' că s-a dat voie și la bancuri politice, da' cu o condiție...

– Asta, da, știm, răspunse Radu Oprea, medicul. Cu condiția să nu le scornicești...

– He, he, he, râse Alexianu, nu-i așa că *Bălălău de la Craiova și-a luat motoretă Mobra*? Barbule, ai ascultat asar' *Europa liberă*, mă omule?

– Ascultat, Pănică, ascultat!

– Să bătură iar druzii cu mujahedinii?

– Iar, Pănică!

Marcel Barbu era de partea mujahedinilor și din acest motiv Panache îi mai spunea și Mujahedinul. Căci el era de partea druzilor... Doar de dragul de a-l întărâta pe Marcel. Care

nu se supăra, însă. Accepta situația. Spirit democratic, nu era
alergic la diferență...

– Știi că di la o vreme să cam scumpiră toate, zise Alexianu. Și mâncarea la fel. Păpica, da. Că-i și poezâia aia, ieși o poezâie care zâce că *trei iezi cucuieți, măi draji băieți, ușa tatii descuieți*, tatii nu mamii, punctă Alexianu cu degetul în aer, că la mină muncește tata, el îi *șocătele, șobolanu' din subterană*, mânduitoru' de picon, da' ăsta dacă nu-i dai ce-ț' cere, îți dă cu piconu-n cap, că nu știe multe, că vorba aia la mină știț' cum îi, că, nu-i așa, *carte multă nu să cere, să fii prost să ai putere*, însă io așa cred, are dreptate la ce muncește, că vorba aia intră-n galerie și nu știe dacă mai vede lumina soarelui...

– Așa-i, zise Matei Pantea, e o muncă grea și riscantă. Periculoasă...

– Dar care-i nasolia cu nea Nicu? Că uite o lălăirăm și-ncepurăm să vorbim altele... O luarăm pe arătură...

– E nasolie, chiar, zise medicul Radu Oprea. Se-aude că dădu un decret nasol. Nu ăla cu nașterile și cu mamele eroine și cu interzicerea avortului. Se pare că-i vorba de decretul cu păpica. Cu mâncarea. Că știți că ne crede prea grași, are băiatul grijă de silueta noastră, măcar că în ceea ce ne privește pe noi cei de aici, pe noi ăștia patru, chiar nu e cazul...

– Ei, oftă Marcel Barbu. N-o să mai avem mâncare, dar avem canal la mare. Să se plimbe cu bărcuța nenea Nicu cu Lenuța.

– Asta-i pentru politica internă, râse Matei Pantea. Dar e și pentru politica externă...

– Știu, zise și Radu Oprea. Știu, nea Pănică. *Să se plimbe cu vaporul Ceaușescu și poporul*. Concret însă este vorba despre *raționalizarea pâinii*. Da, exact cum ați auzit și ce ați auzit. *Ăsta* a luat-o razna...

– Bălălău din Scornicești, zise Marcel Barbu.

Ca și cum nu l-ar fi auzit deloc sau ca și cum spusele acestea nu mai contau în fața unei realități aspre, dure, hâde și grotești, Radu Oprea își continuă șirul:

– E așa cum vă spun. *Ăsta* a dat de fapt nu un decret, că tot îi plac piticului scorniceștean bâlâit decretele, nu un decret, ci două...

– Știu, zise atunci Matei Pantea care, din motive numai de el știute, sau absolut fără motive, tăcuse până atunci. Iată, azi suntem pe 18 octombrie 1981, așa, iar pe 9 octombrie *ăsta* dădu un decret, Decretul nr. 306 al Consiliului de Stat, chipurile plin de amenințări...

– Parcă auzâi io ceva și de *ăsta*, zise Alexianu.

Marcel Barbu îi înjură cu năduf pe comuniști cu partidul lor cu tot!

– Că io, zise el, n-am vrut să mă fac nici utecist, da' m-au făcut *ei*, că aveam note bune în liceu, la Craiova... Liceul CFR, atunci l-am cunoscut pe Tudorică, pe Tudor Gheorghe, mânca-i-aș nasu' lui de artist...

Matei Pantea își reluu discursul.

– Da, fraților, amenință în decret, adică așa cum spun *ei*, vor să *combată anumite fapte legate de buna aprovizionare a*

populației. Adică, de fapt, să cumpere omul puțin, cât mai puțin posibil, de fapt... books

– Păi asta, zise Marcel Barbu, e ca-n bancul cu Riciu... Cu cetățeanul Riciu, trăitor ca și noi în *societatea socialistă multilateral dezvoltată*. Știți bancul, nu-i așa?

– Chiar nu-l știm, domn Marcelino, zise medicul Radu Oprea râzând, ia să ni-l spui, nea Pănică mă gândesc că-l știe, dar noi nu... Hai, că te-am dus la cenaclu, la Târgu Jiu, doar știi că am niște prieteni pe acolo...

– Îi simplu, domn doctor, zise Marcel. Zice că trebuie să facem ca Riciu. Adică să bem ca Riciu și să mâncăm ca Riciu!

– Cariciu, aproape că strigă Alexianu, cariciul să-l mănânce ei!

Și brusc încep să cânte popește după ce, cu năduf, dădu peste cap un pahar de vin:

– Să trăiască Partidul Comunist Româââân, că nu mai aaaveem cee mâââncaaa pe supraafaaațaaa păăământuu-uuluui...

– He, he, he, râse fără chef Marcel Barbu, eu am fost acum o săptămână pi la Craiova, știi, și-n gară, că-i gară nouă ca și la Târgu Jiului, era unu' beat și zăcea așa, sughițând des:

– Hâc! Iote că mă-mbătai! Da' beui de bucuros! C-avem conducător deștept și fudul, da-l cam mănâncă-n cur! Io-s mai deștept ca el, hâc, da' nu mă pune *ceceul* c-au aflat că-s bețavan... Da. Și treceau caralii, milițoienii pe lângă el și-l lăsau în pace. Râdeau.

– Interesant, zise Matei Pantea. Așadar dacă vom cumpăra mai mult ulei, zahăr, făină, mălai, orez, cafea ori alte produse ce țin de alimentație, ne bagă *ăștia* la *țuhaus*... La fel și pâinea sau alte produse făinoase...

– Atenție, interveni Radu Oprea, medicul, în această logică roșie a acestor urangutani de partid și de stat, în curând faptul de a mânca va fi asimilat unei fapte penale. Și aspru pedepsit...

– Păi da, mormăi acru Panache Alexianu, că iote ne dau să mâncăm cariciu...

– Vor să urmărim exemplul cetățeanului Riciu, întări și Marcel Barbu.

– Așa, interveni Matei Pantea, și-al doilea decret...

– Al doilea, zise Radu Oprea, îl dădu *ăsta* chiar ieri. Adică, pe 17 octombrie, că azi suntem în 18... Decretul cu numărul 313...

– Număr cu ghinion, observă Marcel. Dar nu știu dacă pentru ei ori pentru noi. Mă vai că pentru noi...

– E clar că pentru noi, zise Alexianu. Și ce zăce decretu', domn Radu? i se adresă el tânărului medic.

– La fel de aberant. Județele să se autogestioneze, să se descurce pe cont propriu, vânzătorii sau gestionarii care vor vinde zahăr, ulei ori alte produse și altor cetățeni, *oameni ai muncii*, cum ne spun *ei*, din afara localităților, deci celor cu domiciliul în altă parte, vor face pârnaie de la 6 luni la 5 ani...

– Domne, știi care-i treaba? zise Panache. Eu tot stau așa și mă socot că, iote, dacă mă duc la Mătăsari, vorba aia, să cumpăr

pâne, și dacă gestionaru-mi dă, bietu' om face cât'va ani de pușcărie... Îl trimit ăștia la *facultate*...

– Asta-i lumea în care trăim, oftă Matei Pantea. *Societatea socialistă multilateral dezvoltată*...

– Păi multilaterale sunt burțile lor, zise Marcel Barbu. Ale *răcăneilor*, cum le zăce lumea pe aici. Activiștii de partid. Că numai ăștia trăiesc bine. Ei și securiștii care ne păzesc, da, și-ar mai fi și șefii de localuri. Ția cu aprovizionarea. Da' ce te faci că iote, la Mătăsari, ori în alte părți, sparseră ăștia dealurile și vorba aia, cariciu agricultură... Cariciu se alese... Că nici treaba nu mai merge cum trebuie nici la minerit... Și agricultură cu dealurile tăiate pentru descopertare, că nu-s numa' mine, îs și cariere, vorba aia, e clar...

– E clar, zise Panache. Avem soarta lui Riciu...

– Și auziți și voi, bătaie de joc, zise medicul Oprea, ăștia, cum li se zice, *răcăneii*, cei care nu mai pot merge din cauza burții, ne reproșează nouă că suntem grași, suntem obezi, așa, și trebuie să ne *hrănim rațional*... *Alimentație rațională fundamentată științific*...

– Da' n-ar face mai bine să mănânce ei ca Riciu? Ei au mâncat vreodată ca Riciu? Adică, așa cum spun, rațional și științific? zise Marcel.

– Până una alta, răspuse Panache, mai bine să ne mănânce *ei* cariciu' nouă... Hai să mai gustăm un pahar de vin, că până acu' de albinele și de stupii mei nu să luără *ăștia*... Iar io o să le dau *preparatul casei Alexianu! Cariciu cu miere de stup*...

Izbucniră toți într-un hohot de râs enorm. Radu Oprea, tânărul medic cu inimă de poet, îl avea drept model în gândurile sale pe Vasile Voiculescu. De multă vreme. Și știa și despre *Rugul aprins* și spiritualitatea isihastă... Din surse puține, dar știa totuși... Deasupra culmilor satului Raci se limpezise dintr-o dată cerul ca după o ploaie neașteptată de vară. Deși era toamnă. Era toamnă, dar încă era cald. Întinderile păreau a contura un peisaj dintr-o neștiută de nimeni schiță. O schiță a nimănu...

Imagine ce se lățește. Imagine cu patru oameni vorbind despre necazurile lumii în care trăiau. Și ultimele ape, ultimele ape imagine ale unui orizont trecut păreau a inunda florile lumii. Trandafirii din grădina din apropierea casei lui Alexianu. Lui Panache. Trandafirii grădinilor din Oltenia...